25.1.2023

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

HE 318/2022

Fingrid Oyj:n lausunto hallituksen esityksestä laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

1 Yleistä

Hallituksen esityksellä on tarkoitus toteuttaa sähkömarkkinadirektiivin 2019/944 edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Direktiivin tavoitteena on mm. mukauttaa sähkökaupan sääntöjä kohti uusiutuvia energialähteitä käyttävää hajautettua sähköntuotantoa ja vähähiilisiä markkinoita, ja organisoida sähkömarkkinat joustavammin sekä integroida uusiutuvan energian tuottajat, uudet energiapalvelujen tarjoajat, energian varastointi ja kulutusjousto tehokkaasti niihin. Fingrid Oyj jakaa nämä tavoitteet ja pyrkii omalla toiminnallaan edistämään tavoitteiden mukaista kehitystä.

Fingrid Oyj näkee, että hallituksen esitys tukee tasapainoisella tavalla näiden tavoitteiden edistämistä. Direktiivin vaatimusten tuominen osaksi sähkömarkkinalakia tuo väistämättä mukanaan joitakin tulkinnanvaraisia kohtia lakiin. Alla olemme yksityiskohtaisissa kommenteissa tuoneet esiin kohtia, joihin erityisesti toivoimme tarkennusta, sekä esittäneet ehdotuksen selventävästä tekstistä.

Positiivista hallituksen esityksessä on se, että liittämiseen ja järjestelmävastuuseen tehtyjen säännösmuutosten perustelujen yhteydessä on tuotu hyvin esiin järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan oikeus asettaa liitynnälle käyttövarmuuteen liittyviä rajoituksia. Fingridin kannalta on keskeistä, että liitynnän teho voidaan rajoittaa sähköjärjestelmän teknisten ominaisuuksien perusteella määräytyvän ns. mitoittavan vian perusteella. Tämä antaa Fingridille mahdollisuuden jatkossakin huolehtia sähköjärjestelmän käyttövarmuudesta verkon käyttäjien kannalta tasapuolisella tavalla, yhteiskunnan kokonaisedun huomioon ottaen.

2 Yksityiskohtaiset perustelut

Alla ehdotuksessamme poistettavaksi ehdotettu teksti ~~yliviivattu~~ ja uusi teksti merkitty *kursiivilla ja alleviivauksella*. Muutosehdotusten perustelut on esitetty kunkin lainkohdan alla.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

25.1.2023

20 a § Erityissäännökset voimalaitosten ja energiavarastojen liittämisestä kantaverkkoon ja suurjännitteiseen jakeluverkkoon	
Hallituksen esitys:	**Fingridin ehdotus:**
Kantaverkonhaltija ja suurjännitteisen jakeluverkon haltija ei saa kieltäytyä liittämästä uutta voimalaitosta tai energiavarastoa vetoamalla käytettävissä olevassa verkon siirtokapasiteetissa myöhemmin mahdollisesti ilmeneviin rajoituksiin.	…
Kantaverkonhaltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan voimalaitosten ja energiavarastojen liittämistä koskevissa ehdoissa voidaan liittymän toteuttamisen nopeuttamiseksi ja liitettävän yksikön taloudellisen tehokkuuden varmistamiseksi asettaa rajoituksia liittymispisteen teholle, jos liittymän toteuttaminen edellyttää siirtokapasiteetin lisäämistä. Rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta, jos liittyjä korvaa verkonhaltijalle sellaiset siirtokapasiteetin lisäämisestä aiheutuvat kustannukset, joiden ei voida katsoa kuuluvan 19 §:ssä säädetyn kehittämisvelvollisuuden piiriin.	Kantaverkonhaltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan voimalaitosten ja energiavarastojen liittämistä koskevissa ehdoissa voidaan liittymän toteuttamisen nopeuttamiseksi ja liitettävän yksikön taloudellisen tehokkuuden varmistamiseksi asettaa *normaalista liittymiskäytännöstä poikkeavia* rajoituksia liittymispisteen teholle, jos liittymän toteuttaminen *normaalissa aikataulussa ei ole mahdollista heikentämättä verkon käyttövarmuutta ja luotettavuutta.* ~~edellyttää siirtokapasiteetin lisäämistä.~~ Rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta, jos liittyjä *huolehtii liitännän varmistamiseen liittyvistä kustannuksista* ~~korvaa verkonhaltijalle sellaiset siirtokapasiteetin lisäämisestä aiheutuvat kustannukset~~, joiden ei voida katsoa kuuluvan 19 §:ssä säädetyn kehittämisvelvollisuuden piiriin.
Esitettyjen muutosten perustelut Ehdotettu säännös voidaan ymmärtää siten, että liittyjä voisi välttyä verkonhaltijan liittymän teholla asettamista rajoituksista maksamalla verkonhaltijalle korvauksen siirtokapasiteetin lisäämisen kustannuksia. Toteamme, että liittymän tehoa voi olla tarpeen rajoittaa käyttövarmuuteen liittyvistä syistä eikä tätä tarvetta voida aina poistaa siirtokapasiteettia lisäämällä. Tehorajoituksen syynä voi olla sähköjärjestelmän tasapainoon liittyviä tekijöitä (esim. saatavilla olevien reservien tai säätökapasiteetin määrä). Ehdottamallamme muutoksella tunnistettaisiin verkonhaltijan mahdollisuus tarjota liittyjälle ns. joustavaa liittymissopimusta, jossa liittyjä esim. sitoutuu korvauksetta rajoittamaan tehoaan tarvittaessa. Joustava liittymissopimus olisi käytettävissä oleva mahdollisuus tilanteissa, joissa liityntää ei voida verkon rajoitteista johtuen toteuttaa halutussa aikataulussa.	

Fingrid Oyj
Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki
Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki
Puhelin
030 395 5000
Faksi
030 395 5196
Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

25.1.2023

23 a § Sähköverkon varman, luotettavan ja tehokkaan käytön edellyttämien tuotteiden ja palvelujen hankinta	
Hallituksen esitys:	**Fingridin ehdotus:**
… Ehdot on valmisteltava koordinoidusti järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ja muiden verkonhaltijoiden kanssa ja niiden valmistelussa on kuultava asiaankuuluvia verkon käyttäjiä ja sähkömarkkinoiden osapuolia.	1. Ehdot on valmisteltava koordinoidusti järjestelmävastaavan ~~siirto~~*kanta*verkonhaltijan ja muiden verkonhaltijoiden kanssa ja niiden valmistelussa on kuultava asiaankuuluvia verkon käyttäjiä ja sähkömarkkinoiden osapuolia.
Verkonhaltijan on hankittava sähköverkkoaan varten tarvittavat taajuuteen vaikuttamattomat lisäpalvelut kiinteitä verkkokomponentteja lukuun ottamatta avointen, syrjimättömien ja markkinapohjaisten menettelyjen mukaisesti. Energiavirasto voi hakemuksesta myöntää verkonhaltijalle määräajaksi poikkeuksen hankintavelvollisuudesta, jos taajuuteen vaikuttamattomien lisäpalvelujen markkinapohjainen hankinta ei ole verkonhaltijalle taloudellisesti tehokasta. Poikkeuksen pituus on enintään 5 vuotta.	2. ~~Poikkeuksen pituus on enintään 5 vuotta.~~ *Poikkeus voidaan myöntää verkonhaltijalle 5 vuodeksi kerrallaan.*
Esitettyjen muutosten perustelut Ehdotuksella 1. oikaistaan terminologia vastaamaan sähkömarkkinalaissa muutoin käytettyä terminologiaa. Ehdotuksella 2. halutaan selventää lakiin sitä, että olosuhteiden ja hankintavelvoitetta koskevan poikkeuksen edellytysten säilyessä ennallaan Energiavirastolla on mahdollisuus myöntää uusia poikkeus hankintavelvoitteesta 5 vuoden ajanjakson umpeuduttua. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on kuvattu hyvin taajuuteen vaikuttamattomien lisäpalveluiden markkinapohjaiseen hankintaan liittyviä haasteita.	

Fingrid Oyj
Kantaverkkopalvelut ja -suunnittelu

Jussi Jyrinsalo
Johtaja

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi